

Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar och platsförslag

Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar och platsförslag

Rapportnummer: 2025:13

Diarienummer: IAF 2025/10

Utgiven: December 2025 <https://www.iaf.se>

Förord

Arbetsförmedlingen har haft i uppdrag från regeringen att vidareutveckla arbetet med platsanvisningar och platsförslag som en del i att förbättra matchning och kontroll av arbetssökande. Platsanvisningar och platsförslag är en del av Arbetsförmedlingens arbete med platsförmedling och innebär att arbetssökande får information om lediga arbeten. Platsanvisningar är också ett verktyg för att kontrollera att arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete. Det finns krav på den arbetssökande att söka en platsanvisning. Det är därför viktigt att Arbetsförmedlingen har fungerande system och rutiner för att lämna platsanvisningar och att uppföljningen av dem är rättssäker.

I den här rapporten redovisar Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) en granskning av Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar och platsförslag. I granskningen har vi fokuserat på platsanvisningar, eftersom det är ett verktyg för kontroll av arbetssökande.

Arbetsförmedlingen har fått möjlighet att faktagranska kapitel 2–5 i rapporten. Granskningen har genomförts av Linda Nokkoudenmäki, Jonas Eriksson och Sofia Lindberg. Rapporten föredrogs av Sofia Lindberg. Vid den slutliga beredningen av ärendet deltog enhetscheferna Mikaela Glod, Jessica Idbrant och Carolina Stiwenius.

Katrineholm den 18 december 2025

Cathrine Carlberg
Enhetschef

Sofia Lindberg
Utredare

Innehåll

Sammanfattning	6
1 Slutsatser	8
1.1 Sammanfattande slutsatser.....	8
1.2 Arbetssökande får platsanvisningar i för liten omfattning.....	8
1.3 Arbetet med att lämna platsanvisningar har vissa brister	9
1.3.1 Risk för olika behandling av arbetssökande som är i likartade situationer.....	9
1.3.2 Arbetsförmedlingen brister i tydlighet mot arbetssökande	10
1.4 Uppföljningen är inte rättssäker eller effektiv	11
1.4.1 Arbetsförmedlingen har inte skapat förutsättningar för att skicka* underrättelser skyndsamt för platsanvisningar	11
1.4.2 Underrättelser om platsanvisningar skickas inte alltid.....	12
1.5 Risk för felaktiga slutsatser i Arbetsförmedlingens övergripande uppföljning..	13
1.6 Redogörelse för åtgärder	13
2 Arbetsförmedlingen utvecklar arbetet med platsanvisningar och platsförslag	14
2.1 Regeringsuppdrag om bättre matchning och kontroll	14
2.1.1 Utvecklingsarbete pågår om platsanvisningar och platsförslag	14
2.2 Färre platsanvisningar och platsförslag sedan 2013 men ökning efter 2023 ..	16
2.2.1 Ökningen av platsanvisningar har avstannat medan platsförslagen ökar	17
2.3 Sannolikheten att få en platsanvisning är fortfarande låg	18
3 Arbetsförmedlingens arbete med att lämna platsanvisningar och platsförslag	19
3.1 Arbetsförmedlare bedömer vem som ska få en platsanvisning eller platsförslag	19
3.1.1 Arbetsförmedlare positiva till platsanvisningar och platsförslag, men samtalen tog längre tid	20
3.1.2 Systemstödet för platsanvisningar och platsförslag har vissa brister	20
3.2 Platsanvisningar och platsförslag ska vara lämpliga arbeten.....	21
3.2.1 Platsanvisningar kan registreras som felaktiga	23
3.2.2 De flesta platsanvisningarna låg inom arbetssökandes geografiska sök område	23
3.3 Kontoren arbetar olika med platsanvisningar och platsförslag	24
3.3.1 Stor variation i antalet platsanvisningar som arbetssökande får	24
3.4 Lång tid mellan att platsanvisning lämnas och redovisning	25
3.4.1 Ansökningstiden varierar	25
3.4.2 Hälften av platsanvisningarna har en redovisningstid över 40 dagar	26

4	Arbetsförmedlingens arbete med att följa upp platsanvisningar	28
4.1	Platsanvisningar följs främst upp genom aktivitetsrapporter	28
4.2	Kontrollhandläggare upplever att det är svårt och tidskrävande att följa upp platsanvisningar	29
4.2.1	Fler sökta platsanvisningar än vad statistiken visar	29
4.3	Arbetsförmedlarnas uppföljning av platsanvisningar är en del av underlaget för kontrollhandläggarna	30
4.3.1	Registrerad uppföljning stämmer inte alltid med verkligheten	30
4.4	Kontrollhandläggarna gör ingen bedömning av om arbetet är lämpligt	31
4.5	Platsanvisningar kontrolleras ibland flera gånger	32
4.6	Underrättelser ska skickas skyndsamt om anvisat arbete inte är sökt	33
4.6.1	Underrättelser skickades inte skyndsamt i de flesta ärenden	33
4.6.2	Andelen arbetssökande som får en underrättelse efter en platsanvisning har ökat	34
4.7	Svårt för Arbetsförmedlingen att följa upp arbetet med platsanvisningar på övergripande nivå	34
5	Utgångspunkter för vår granskning	36
5.1	Vad är platsanvisningar och platsförslag?	36
5.2	Syftet med granskningen	36
5.3	Granskningens genomförande	37
5.3.1	Ärendegranskning av 100 ärenden	37
5.3.2	Uttag och statistisk analys	37
5.3.3	Intervjuer, skriftliga frågor och dokumentstudier genomfördes	37
	Källor	38
	Bilaga 1: IAF:s skala för bedömning av brister	40

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har granskat Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar och platsförslag, som används för att matcha arbetssökande till lediga arbeten. Granskningens fokus ligger på platsanvisningar, eftersom de även är ett verktyg för kontroll av arbetssökande. Granskningen bygger bland annat på ärendegranskning, statistiska analyser och intervjuer.

IAF bedömer sammantaget att Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar inte fungerar på ett rättssäkert eller effektivt sätt. Granskningen visar att få arbetssökande får platsanvisningar och det finns brister både i Arbetsförmedlingens arbete med att lämna och följa upp platsanvisningar.

IAF bedömer sammantaget att

- Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar inte fungerar på ett rättssäkert och effektivt sätt.

Arbetssökande får platsanvisningar i för liten omfattning

Arbetsförmedlingen har arbetat mer aktivt med platsanvisningar och platsförslag sedan 2024 efter att ha fått i uppdrag från regeringen att vidareutveckla arbetet. Granskningen visar att antalet platsanvisningar har ökat, men att det fortfarande är få arbetssökande som får platsanvisningar. IAF bedömer därför att Arbetsförmedlingen lämnar platsanvisningar i för liten omfattning. Genom en ökad användning får Arbetsförmedlingen bättre möjligheter att både kontrollera att arbetssökande aktivt söker lämpliga arbeten och att matcha arbetssökande, i enlighet med regeringens intentioner. Det är också viktigt att en ökad användning sker med hänsyn till att arbetsförmedlarna har utrymme att lämna platsanvisningar med god kvalitet.

Arbetet med att lämna platsanvisningar har vissa brister

Granskningen visar att Arbetsförmedlingens kontor lämnar olika många platsanvisningar, vilket tyder på att kontoren har olika arbetssätt. IAF bedömer att det finns en risk att arbetssökande i likartade situationer behandlas olika beroende på vilket kontor de är inskrivna hos eller vilken arbetsförmedlare de möter.

Arbetsförmedlingen behöver därför ha en tydlig styrning för sitt arbete med platsanvisningar. Det är viktigt att platsanvisningar lämnas utifrån arbetssökandes behov och inte utifrån lokala rutiner eller enskilda arbetsförmedlares arbetssätt.

Granskningen visar också att platsanvisningar ibland lämnas med kort tid kvar till arbetets sista ansökningsdag och att det även kan vara otydligt för arbetssökande när den sista ansökningsdagen är. IAF bedömer att Arbetsförmedlingen brister i att ge de

arbetssökande goda förutsättningar att uppfylla kravet om att söka det anvisade arbetet. De arbetssökande riskerar därmed att få en varning eller att stängas av från sin ersättning ett visst antal dagar.

Uppföljningen är inte rättssäker eller effektiv

Granskningen visar att Arbetsförmedlingen har stärkt sitt kontrollarbete kring platsanvisningar, men det finns fortfarande brister i uppföljningen av om arbetssökande har sökt ett anvisat arbete.

Om en arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete ska Arbetsförmedlingen skyndsamt underrätta arbetslöshetskassan eller enheten Ersättningsprövning. Granskningen visar att Arbetsförmedlingen har byggt upp ett system för uppföljning av platsanvisningar som gör det svårt för dem att fullgöra skyldigheten att skicka underrättelser skyndsamt. IAF riktar därför en anmärkning till Arbetsförmedlingen. När underrättelser inte skickas skyndsamt innebär det att ett eventuellt beslut om sanktion fattas långt efter den sanktionsgrundande händelsen, vilket inte får den handlingskorrigerande effekten som är tänkt.

Granskningen visar också att Arbetsförmedlingen ibland har missat att skicka en underrättelse vid uppföljningen, och att de på grund av bristande rutiner och systemstöd ibland följer upp platsanvisningar flera gånger. Underrättelser skickades ofta vid en andra eller tredje kontroll. IAF riktar därför en anmärkning till Arbetsförmedlingen. Bristerna innebär en risk att ersättning betalas ut felaktigt och att platsanvisningarnas legitimitet urholkas. Det är inte heller effektivt att följa upp platsanvisningarna flera gånger.

IAF riktar en anmärkning till Arbetsförmedlingen för att

- de inte har skapat förutsättningar för att kunna skicka underrättelser skyndsamt när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt anvisat arbete.
- de brister i att skicka underrättelser när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt anvisat arbete.

Risk för felaktiga slutsatser i Arbetsförmedlingens övergripande uppföljning

Granskningen visar att Arbetsförmedlingen saknar tillförlitligt underlag för att följa upp arbetet med platsanvisningar på en övergripande nivå. Det finns därmed en risk att Arbetsförmedlingen drar felaktiga slutsatser av sin övergripande uppföljning. Det är viktigt att Arbetsförmedlingen säkerställer ett korrekt och tillförlitligt underlag för att kunna vidareutveckla arbetet.

1 Slutsatser

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har granskat Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar och platsförslag. Vi har granskat deras rutiner och system för att lämna platsanvisningar och platsförslag, samt deras uppföljning av lämnade platsanvisningar. I granskningen har vi fokuserat på platsanvisningar eftersom det är ett verktyg för kontroll av arbetssökande.

I det här kapitlet redogör vi för våra slutsatser och bedömningar. Slutsatserna bygger på resultat från ärendegranskning, statistisk analys, intervjuer, skriftliga frågor och dokumentstudier. För en mer utförlig beskrivning av granskningen, se kapitel 5. I bilaga 1 finns IAF:s fyrgradiga skala för bedömning av allvaret i de brister som vi har funnit i vår granskning.

1.1 Sammanfattande slutsatser

Granskningen visar sammantaget att Arbetsförmedlingen lämnar få platsanvisningar och att det finns vissa brister i deras arbete med att lämna platsanvisningar. Bristerna medför risker för att de arbetssökande i likartade situationer behandlas olika när det gäller vem som får platsanvisningar och hur många, och att arbetssökande inte får goda förutsättningar att uppfylla kravet om att söka arbetet. Det finns också brister i arbetet med att följa upp platsanvisningarna, som innebär att Arbetsförmedlingen inte skickar underrättelser skyndsamt eller missar att skicka underrättelser. IAF bedömer att bristerna sammantaget innebär att Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar inte fungerar på ett rättssäkert och effektivt sätt. I avsnitten 1.2–1.5 redogör vi närmare för våra slutsatser.

IAF bedömer sammantaget att

- Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar inte fungerar på ett rättssäkert och effektivt sätt.

1.2 Arbetssökande får platsanvisningar i för liten omfattning

Arbetsförmedlingen har arbetat mer aktivt med platsanvisningar och platsförslag sedan 2024 efter att ha fått i uppdrag från regeringen att vidareutveckla arbetet. Granskningen visar att antalet platsanvisningar har ökat, men att det fortfarande är få arbetssökande som får platsanvisningar. Antalet arbetssökande som får platsförslag har ökat mer.

Granskningen visar också att platsanvisningar och platsförslag kan vara bra verktyg för att höja kvaliteten i arbetsförmedlares samtal med de arbetssökande och för att tydliggöra kraven om geografisk och yrkesmässig rörlighet.

IAF bedömer att Arbetsförmedlingen lämnar platsanvisningar i för liten omfattning. Enligt Riksrevisionen¹ kan platsanvisningar och platsförslag vara effektiva verktyg för att främja de arbetssökandes sökaktivitet, vilket i sin tur kan få fler arbetssökande i arbete. Både platsanvisningar och platsförslag används för att matcha arbetssökande till lediga arbeten, men platsanvisningar är också ett verktyg för kontroll. Regeringen har de senaste åren betonat vikten av att förbättra matchningen av de arbetssökande för att korta tiden i arbetslöshet, samt för att förbättra kontrollen av att de aktivt söker lämpliga arbeten. Genom att använda platsanvisningar i större utsträckning får Arbetsförmedlingen bättre möjligheter att både kontrollera om arbetssökande aktivt söker lämpliga arbeten, och att ge stöd för att hitta lämpliga arbeten att söka. Det kan också vara ett sätt att främja yrkesmässig och geografisk rörlighet, vilket också är i linje med regeringens intentioner.

IAF instämmer med Arbetsförmedlingen i att det finns risker med att ha alltför stort fokus på att lämna ett visst antal platsanvisningar eftersom det är viktigt att de lämnas med kvalitet. En ökad användning bör därför ske med hänsyn till att arbetsförmedlarna har utrymme att lämna platsanvisningar med god kvalitet.

IAF bedömer att

- Arbetsförmedlingen lämnar platsanvisningar i för liten omfattning.

1.3 Arbetet med att lämna platsanvisningar har vissa brister

Granskningen visar att det finns vissa brister i Arbetsförmedlingens arbete med att lämna platsanvisningar. Bristerna innebär en risk för att de arbetssökande behandlas olika eller får sanktioner för att de inte har fått goda förutsättningar att uppfylla kravet på att söka ett anvisat arbete.

1.3.1 Risk för olika behandling av arbetssökande som är i likartade situationer

Granskningen visar att det kan finnas skillnader mellan Arbetsförmedlingens kontor i hur de arbetar med platsanvisningar. Några kontor lämnar inga platsanvisningar alls. De flesta kontor lämnar fler platsförslag än platsanvisningar, men ett kontor lämnar i

¹ Riksrevisionen 2020:5, Effektiviteten i förmedlingsverksamheten – förmedlarnas attityder och arbetssätt har betydelse.

stället fler platsanvisningar än platsförslag. Det finns också skillnader i hur många platsanvisningar de arbetssökande får: de flesta får inga, medan andra får många.

IAF bedömer att det finns en risk att de arbetssökande i likartade situationer behandlas olika beroende på vilket kontor de är inskrivna hos eller vilken arbetsförmedlare de möter. Arbetsförmedlingen behöver därför ha en tydlig styrning för sitt arbete med platsanvisningar. Det är viktigt att platsanvisningar lämnas utifrån behov och situation hos den arbetssökande och inte utifrån lokala rutiner eller enskilda arbetsförmedlares arbetssätt. En tydlig styrning kan minska risken för att det skapas olika arbetssätt på de olika kontoren som medför att de arbetssökande behandlas olika, vilket är särskilt viktigt om användningen av platsanvisningar kommer att öka.

IAF bedömer att

- det finns en risk att de arbetssökande i likartade situationer behandlas olika beroende på vilket kontor de är inskrivna hos eller vilken arbetsförmedlare de möter.

1.3.2 Arbetsförmedlingen brister i tydlighet mot arbetssökande

Om den arbetssökande inte söker ett anvisat arbete riskerar hen att få en varning eller att stängas av från sin ersättning ett visst antal dagar. Det är viktigt att de arbetssökande får förutsättningar att uppfylla de krav som ställs för att uppfylla villkoren för ersättning.

Granskningen visar att platsanvisningar ibland lämnas med ett fåtal dagar kvar till sista ansökningsdagen, utan att den arbetssökande har uppmärksammats på den korta tiden som återstår för att söka arbetet. IAF har även uppmärksammat att det framgår tydligt av platsanvisningarna vilket datum som den arbetssökande senast ska redovisa till Arbetsförmedlingen om hen har sökt det anvisade arbetet. Däremot framgår den sista ansökningsdagen bara av själva platsannonsen. Sista redovisningsdagen är ofta långt efter den sista ansökningsdagen (upp till två månader). Det innebär att det finns en risk att den arbetssökande uppfattar att det inte är någon brådska att söka arbetet och därför väntar tills det är för sent. Den arbetssökande riskerar därmed att få en sanktion.

IAF bedömer att Arbetsförmedlingen brister i att ge de arbetssökande goda förutsättningar att uppfylla kravet om att söka det anvisade arbetet. Det är viktigt att Arbetsförmedlingens information är tydlig när platsanvisningar lämnas så att de arbetssökande får rätt förutsättningar att uppfylla regelverket krav.

En annan otydlighet uppstår när Arbetsförmedlingen har registrerat en platsanvisning som felaktig, till exempel på grund av att den arbetssökande inte har rätt kompetens.

En felregistrering innebär att den arbetssökande inte behöver söka arbetet. Ändå finns platsanvisningen kvar i den arbetssökandes aktivitetsrapport som en obligatorisk aktivitet som ska genomföras. IAF bedömer att det skapar otydlighet för de arbetssökande och medför en risk att de söker arbeten som Arbetsförmedlingen har bedömt inte är lämpliga. Det riskerar också att påverka både den arbetssökandes och arbetsgivarens förtroende för Arbetsförmedlingen. Myndigheten behöver därför utveckla sina systemstöd så att felregistrerade platsanvisningar inte förs över till den arbetssökandes aktivitetsrapport. Arbetsförmedlingen planerar en sådan förändring.

IAF bedömer att

- Arbetsförmedlingen brister i att ge de arbetssökande goda förutsättningar att uppfylla kravet på att söka det anvisade arbetet.

1.4 Uppföljningen är inte rättssäker eller effektiv

Granskningen visar att Arbetsförmedlingen har lämnat färre platsanvisningar, men att de skickat fler underrättelser 2025 med orsaken ”ej sökt anvisat arbete” jämfört med tidigare år. Det tyder på att Arbetsförmedlingen har stärkt kontrollen av platsanvisningar. Men det finns fortfarande brister i uppföljningen av om de arbetssökande har sökt ett anvisat arbete.

1.4.1 Arbetsförmedlingen har inte skapat förutsättningar för att skicka underrättelser skyndsamt för platsanvisningar

Om en arbetssökande med arbetslöshetsersättning inte har sökt ett anvisat arbete ska Arbetsförmedlingen skyndsamt underrätta arbetslöshetskassan. Det finns ingen motsvarande regel som gäller för arbetssökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Men Arbetsförmedlingens hantering skiljer sig inte åt, oavsett om det gäller arbetssökande med arbetslöshetsersättning eller programdeltagare. Det är viktigt att underrättelser skickas skyndsamt för att den arbetssökande ska kunna ändra ett beteende som inte stämmer överens med villkoren för ersättning. IAF anser därför att Arbetsförmedlingen ska skicka underrättelser skyndsamt även för programdeltagare.

Granskningen visar att Arbetsförmedlingen har byggt upp ett system för uppföljning av platsanvisningar som gör det svårt för dem att fullgöra skyldigheten att skicka underrättelser skyndsamt. Det går ofta lång tid från att en platsanvisning lämnas till att den arbetssökande ska redovisa till Arbetsförmedlingen om hen har sökt arbetet. Därefter går det nästan ytterligare en månad innan Arbetsförmedlingen kontrollerar om den arbetssökande har sökt det anvisade arbetet.

IAF bedömer att Arbetsförmedlingen inte har skapat förutsättningar för att kunna skicka underrättelser skyndsamt i enlighet med regelverkets krav, när det finns

anledning att tro att arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete. IAF riktar därför en anmärkning till Arbetsförmedlingen.

När underrättelser inte skickas skyndsamt innebär det att ett eventuellt beslut om sanktion fattas långt efter den sanktionsgrundande händelsen, vilket inte får den handlingskorrigerande effekten som är tänkt. Det finns också en risk att fler ärenden läggs samman och att arbetssökande därmed inte får någon sanktion trots att de misskött sitt arbetssökande. För att Arbetsförmedlingens uppföljning av om arbetssökande har sökt ett anvisat arbete ska bli mer rättssäker och effektiv behöver de korta ner ledtiderna i uppföljningen. Arbetsförmedlingen planerar att genomföra en förändring så att redovisningen ska göras senast i den aktivitetsrapport som arbetssökande lämnar in månaden efter den sista ansökningsdagen. IAF är positiv till att Arbetsförmedlingen avser att korta ner tiden till redovisning, men anser att tiden bör kortas så att redovisningen ska göras närmare anvisningsdatumet. En del tjänster har lång ansökningstid och vissa tillsätts löpande. Det är därför rimligt att sista redovisningsdagen ibland kan vara tidigare än sista ansökningsdagen.

IAF riktar en anmärkning till Arbetsförmedlingen

- för att de inte har skapat förutsättningar för att kunna skicka underrättelser skyndsamt när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt anvisat arbete.

1.4.2 Underrättelser om platsanvisningar skickas inte alltid

Platsanvisningar som inte är markerade som sökta i de arbetssökandes aktivitetsrapporter visas ibland flera gånger för kontrollhandläggarna på enheten Granskning och kontroll. Enheten har inga tydliga rutiner och eller bra systemstöd för att veta om en platsanvisning redan är hanterad. Eftersom det lämnas få platsanvisningar behöver kontrollhandläggarna sällan hantera dessa. Att sällan behöva hantera en viss typ av ärenden innebär en större risk för fel.

Granskningen visar att Arbetsförmedlingen ofta missade att skicka underrättelse vid den första kontrollen av platsanvisningen. I stället skickades en underrättelse ofta först vid den andra eller tredje kontrollen. Det fanns sällan dokumentation om varför en underrättelse inte skickades första gången. Det är därför oklart om det var ett misstag eller om en handläggare bedömde att det inte fanns skäl att skicka en underrättelse. I vissa fall skickades ingen underrättelse alls.

IAF riktar en anmärkning till Arbetsförmedlingen för att de brister i att skicka underrättelser när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt anvisat arbete. Det innebär en risk att arbetssökande som inte har sökt anvisat arbete inte får en sanktion, och att ersättning därmed betalas ut felaktigt. Det kan också leda till att platsanvisningarnas legitimitet urholkas.

Arbetsförmedlingen behöver säkerställa att de alltid skickar underrättelser när det finns anledning att tro att den arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete. Det är inte heller effektivt att samma platsanvisning ibland hanteras flera gånger. Det är viktigt att Arbetsförmedlingen i sin utveckling av arbetet med platsanvisningar ger bättre förutsättningar för kontrollhandläggarna att följa upp platsanvisningar effektivt och rättssäkert.

IAF riktar en anmärkning till Arbetsförmedlingen

- för att de brister i att skicka underrättelser när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt anvisat arbete.

1.5 Risk för felaktiga slutsatser i Arbetsförmedlingens övergripande uppföljning

Granskningen visar att Arbetsförmedlingen har utmaningar med att följa upp arbetet med platsanvisningar på en övergripande nivå. De saknar tillförlitligt underlag för att statistiskt kunna följa upp hur många arbetssökande som söker anvisade arbeten och om de leder till arbete. Registrerade uppgifter stämmer inte alltid överens med verkligheten och ibland finns motstridiga uppgifter registrerade. Det finns därmed en risk att Arbetsförmedlingen drar felaktiga slutsatser av sin uppföljning. Därför är det viktigt att de säkerställer att de har ett tillförlitligt underlag för att kunna se platsanvisningarnas effekt och för att kunna vidareutveckla arbetet.

1.6 Redogörelse för åtgärder

Som ett led i IAF:s uppföljning ska Arbetsförmedlingen skriftligt redogöra för vilka åtgärder de har vidtagit med anledning av

- att Arbetsförmedlingen inte har skapat förutsättningar för att kunna skicka underrättelser skyndsamt när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete (avsnitt i 1.4.1)
- för att de brister i att skicka underrättelser när det finns anledning att tro att arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete (avsnitt 1.4.2).

Redogörelsen ska skickas till IAF och Arbetsmarknadsdepartementet senast den 12 juni 2025.

2 Arbetsförmedlingen utvecklar arbetet med platsanvisningar och platsförslag

Det här kapitlet beskriver kortfattat Arbetsförmedlingens arbete med att vidareutveckla arbetet med platsanvisningar och platsförslag. Kapitlet redovisar även statistik om utvecklingen av platsanvisningar.

2.1 Regeringsuppdrag om bättre matchning och kontroll

I regleringsbrevet för 2025 fick Arbetsförmedlingen i uppdrag av regeringen att förbättra matchningen och kontrollen av de arbetssökande. Som en del i det arbetet skulle de vidareutveckla arbetet med platsanvisningar och platsförslag.

Regleringsbrevet för 2024 innehöll ett liknande uppdrag som en del i att öka den geografiska och yrkesmässiga rörligheten bland arbetssökande. I Arbetsförmedlingens verksamhetsplan för 2025 framgår att matchning och kontroll av arbetssökande är en av myndighetens tre viktigaste prioriteringar. I verksamhetsplanen skriver Arbetsförmedlingen att antalet platsanvisningar och platsförslag samt andelen som söker arbete efter en platsanvisning ska öka. Arbetsförmedlingen menar att det ska leda till att den geografiska och yrkesmässiga rörligheten bland arbetssökande ökar.

Platsanvisning

En uppmaning om att söka ett ledigt arbete som Arbetsförmedlingen bedömt är lämpligt för den arbetssökande. Att inte söka arbetet kan leda till varning eller avstängning från ersättning.²

Platsförslag

En rekommendation om att söka ett ledigt arbete som Arbetsförmedlingen bedömt är lämpligt för den arbetssökande. Att inte söka arbetet påverkar inte ersättningen.

2.1.1 Utvecklingsarbete pågår om platsanvisningar och platsförslag

Arbetsförmedlingen har tidigare identifierat behovet av att stärka arbetsförmedlarnas kompetens i att arbeta med platsanvisningar och platsförslag, och hur de ska använda systemstödet. Det har även funnits brister i de arbetssökandes matchningsunderlag som omfattar all relevant information i till exempel handlingsplaner, meritförteckningar eller daganteckningar. Enligt Arbetsförmedlingen har

² Förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser och fram till 30 september 2025 lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen, från den 1 oktober 2025 lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

platsanvisningar och platsförslag inte använts i den omfattning som de har eftersträvat eller som regeringen har förväntat sig.³

Sedan 2024 har Arbetsförmedlingen arbetat mer aktivt med platsanvisningar och platsförslag. De har till exempel genomfört ett pilotprojekt under november 2024 till april 2025 för att öka kunskapen om hur platsanvisningar och platsförslag kan användas för att motivera de arbetssökande att flytta för ett arbete. Utvalda arbetsförmedlare från enheten Personligt distansmöte fick i uppdrag att lämna platsanvisningar eller platsförslag till arbeten i Norrbotten eller Västerbotten i samband med uppföljningssamtal med ett slumpmässigt urval av arbetssökande. Arbetsförmedlingen genomför en effektutvärdering av pilotprojektet som planeras vara klar under 2026.⁴ Totalt under pilotprojektet fick närmare 1 200 arbetssökande en platsanvisning och lite fler än 1 700 ett platsförslag.⁵

I maj 2025 påbörjade Arbetsförmedlingen ett införande som fokuserar på matchning till arbete genom platsanvisningar och platsförslag. Syftet var att förbättra arbetsförmedlarnas kunskaper om verktygen. Arbetsförmedlingen har också tagit fram ett nytt handläggarstöd för arbetsförmedlarna och en webbutbildning med tillhörande dialogmaterial som ska ge grundläggande kunskaper om platsanvisningar och platsförslag. Alla arbetsförmedlare förväntas ha gått utbildningen senast i oktober 2025.⁶ I september 2025 hade 3 000 arbetsförmedlare gått utbildningen enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen.⁷ Totalt bedömer de att 5 700 arbetsförmedlare bör gå utbildningen.⁸

Arbetsförmedlingen har även arbetat med att förbättra de arbetssökandes matchningsunderlag. Sedan september 2025 kan arbetssökande själva registrera sina meriter och informationen lagras mer strukturerat, vilket ska medföra att registrerade uppgifter i större utsträckning kommer att vara uppdaterade och korrekta.⁹ Under sista kvartalet 2025 ska alla medarbetare som berörs av förändringen ta del av ett informationsmaterial om matchningsunderlaget.¹⁰

Arbetsförmedlingen bedömer att införandet kommer att pågå till början av hösten 2026, eftersom det är kopplat till en pågående IT-utveckling.¹¹ Enligt planeringen

³ Arbetsförmedlingen, Införandeplan, Geografisk och yrkesmässig rörlighet, Hur vi främjar ett effektivt jobbsökande, Delinförande 2 – Matcha till arbete genom platsförmedling.

⁴ Arbetsförmedlingen, Förbättrad matchning och kontroll, 2025-10-01.

⁵ Arbetsförmedlingens skriftliga svar, 2025-06-23.

⁶ Arbetsförmedlingen, Förbättrad matchning och kontroll, 2025-10-01.

⁷ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-10-02.

⁸ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-11-21.

⁹ Arbetsförmedlingen, 2025-10-01, Förbättrad matchning och kontroll.

¹⁰ Arbetsförmedlingen, Införandeplan, Geografisk och yrkesmässig rörlighet, Hur vi främjar ett effektivt jobbsökande, Delinförande 2 – Matcha till arbete genom platsförmedling.

¹¹ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen 2025-06-23.

ska IT-utvecklingen vara klar för leverans i maj 2026. Syftet är att underlätta för arbetsförmedlare att skicka platsanvisningar och platsförslag, samt skapa förutsättningar för uppföljning.¹²

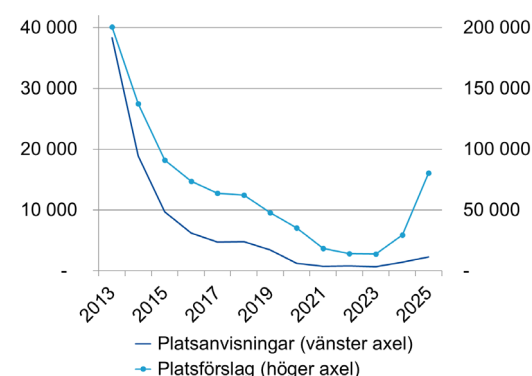
Målet med Arbetsförmedlingens införande är bland annat att myndigheten ska öka antalet platsanvisningar och platsförslag, och att 85 procent av arbetsförmedlarna ska känna till när det är lämpligt att lämna platsanvisningar respektive platsförslag, samt hur en platsanvisning ska följas upp.¹³

2.2 Färre platsanvisningar och platsförslag sedan 2013 men ökning efter 2023

Diagram 1 visar antalet platsanvisningar och platsförslag för åren 2013–2025.¹⁴ För 2025 är medelvärdet beräknat på perioden januari–september.

Antalet platsanvisningar har minskat från 38 000 per månad 2013 till 2 000 per månad 2025. Motsvarande minskning för antalet platsförslag är 201 000 per månad 2013 till 81 000 per månad 2025. Antalet platsanvisningar och platsförslag var som lägst 2023 men har därefter ökat. Om vi relaterar antalet platsförslag till antalet platsanvisningar ser vi att 2013 lämnade Arbetsförmedlingen drygt 5 platsförslag per platsanvisning och 2025 drygt 35 platsförslag per platsanvisning.

Diagram 1. Antal platsanvisningar och platsförslag medelvärden per månad 2013-sep 2025.

Enligt Arbetsförmedlingen har platsanvisningar och platsförslag fått minskad prioritet i takt med att arbetssökande har fått ett större eget ansvar att bryta sin arbetslöshet. Arbetsförmedlingen lyfter också att fler arbetssökande idag får matchningsstöd av leverantörer och att ökade krav på och en bättre kontroll av de arbetssökandes sökaktivitet har medfört att platsanvisningens betydelse som kontrollverktyg har minskat.¹⁵

¹² Arbetsförmedlingen, Förbättrad matchning och kontroll, 2025-10-01.

¹³ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-06-23.

¹⁴ Uppgifterna är begränsade till personer som finns i IAF:s statistik och tillsynsdatas. Databasen innehåller uppgifter för personer som varit inskrivna i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller uppgett att de ansökt om arbetslöshetsersättning.

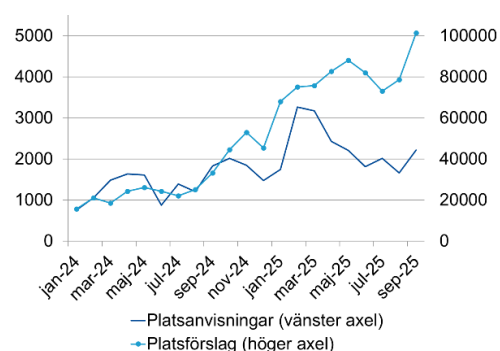
¹⁵ Arbetsförmedlingen, Kompetensförsörjning, arbetsgivarkontakter och arbetsinriktade insatser Återrapport 13 oktober 2023

Arbetsförmedlingen menar också att det fanns brister i kvaliteten i deras arbete med platsanvisningar och platsförslag 2013, då det fanns en stark styrning mot att många platsanvisningar skulle lämnas. De eftersträvar idag en hög kvalitet och ser risker i att styra mot en siffra på det sätt som de gjorde då.¹⁶

2.2.1 Ökningen av platsanvisningar har avstannat medan platsförslagen ökar

Även om antalet platsanvisningar och platsförslag har ökat under senare år, ser vi i diagram 2 att ökningen har avstannat för platsanvisningarna. I februari och mars 2025 lämnade Arbetsförmedlingen över 3 000 platsanvisningar per månad. Därefter har antalet minskat. Antalet lämnade platsförslag har däremot fortsatt att öka. I september 2025 lämnade Arbetsförmedlingen över 100 000 platsförslag.

Diagram 2. Antal lämnade platsförslag och platsanvisningar 2024–september 2025.

¹⁶ Arbetsförmedlingens faktagranskning, 2025-11-21.

2.3 Sannolikheten att få en platsanvisning är fortfarande låg

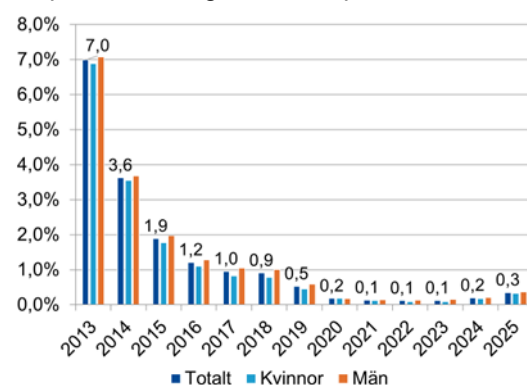
I det här avsnittet visar vi hur stor sannolikheten är att få en platsanvisning för personer som är inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen.¹⁷ Vi har valt att redovisa sannolikheten att få en platsanvisning, eftersom antalet personer som får en sådan anvisning i hög grad påverkas av antalet inskrivna, vilket varierar med konjunkturen.

Diagram 3 visar att sannolikheten att få en platsanvisning har minskat från 7 procent 2013 till 0,3 procent 2025. För 2025 är sannolikheten beräknad på perioden januari–september 2025. År 2021 till 2023 uppgick sannolikheten till 0,1 procent. Skillnaden mellan kvinnor och män har varit liten. Under 2024 och 2025 var skillnaden närmast obefintlig.

Motsvarande sannolikhet att få ett platsförslag var 3,6 procent för perioden januari–september 2025, vilket är drygt tio gånger högre än sannolikheten att få en platsanvisning. Här ser vi en liten skillnad mellan kvinnor och män (3,5 respektive 3,7 procent).

Sannolikheten att få en platsanvisning varierar med inskrivningstiden. Under perioden januari–september 2025 var sannolikheten i genomsnitt 0,2 procent för personer inskrivna högst ett år, 0,3 procent för personer inskrivna ett till två år och 0,5 procent för personer inskrivna mer än två år.

Diagram 3. Sannolikheten för arbetslösa att få en platsanvisning 2013 – september 2025.

¹⁷ Vi har avgränsat populationen till arbetslösa som har fått arbetslöshetsersättning under inskrivningsperioden. Deltidsarbetslösa, timanställda och personer som inte har haft arbetslöshetsersättning under sin inskrivningsperiod är exkluderade från populationen. En person räknas här som arbetslös en månad om personen är arbetslös både i början och i slutet av månaden.

3 Arbetsförmedlingens arbete med att lämna platsanvisningar och platsförslag

Det här kapitlet beskriver resultat som är kopplade till Arbetsförmedlingens arbete med att lämna platsanvisningar och platsförslag.

3.1 Arbetsförmedlare bedömer vem som ska få en platsanvisning eller platsförslag

Arbetsförmedlare på lokalkontoren och vid enheten Personligt distansmöte ansvarar för att lämna platsanvisningar och platsförslag till arbetssökande. Systemstödet ”Nya matcha” hämtar alla aktuella platsannonser från Platsbanken som matchar den arbetssökandes yrke. Arbetsförmedlaren kan där välja en eller flera platsannonser som lämnas till den arbetssökande som en platsanvisning eller ett platsförslag.

Arbetsförmedlaren bedömer när och till vem det är relevant att lämna en platsanvisning eller ett platsförslag. Enligt Arbetsförmedlingen är kravet på att arbetet ska vara lämpligt inte lika strikt för platsförslag. Om arbetsförmedlaren är osäker på om jobbet är ett lämpligt arbete i alla delar, kan det därför vara aktuellt att lämna ett platsförslag i stället för en platsanvisning. Platsanvisningar och platsförslag kan lämnas när som helst under arbetslösheten, om inte den arbetssökande är undantagen från kravet att söka arbete.¹⁸ Arbetsförmedlingen har uppgett att de i sitt utvecklingsarbete ser över i vilka situationer och till vem som en platsanvisning kan vara särskilt relevant att lämna.¹⁹

Platsanvisningar och platsförslag registreras i ärendehanteringssystemet AIS på sökandebanketten och förs automatiskt över till den arbetssökandes aktivitetsrapport. I aktivitetsrapporten visas platsanvisningar som ”obligatoriska aktiviteter” och platsförslag som ”rekommenderade aktiviteter”. Enligt Arbetsförmedlingen är planen att platsanvisningar också ska föras över till handlingsplanen, så att det blir tydligare för den arbetssökande att hen behöver söka arbetet.²⁰

¹⁸ Arbetsförmedlingens handläggarstöd, Matchning till arbete genom platsförmedling.

¹⁹ Arbetsförmedlingens skriftliga svar, 2025-06-23.

²⁰ Arbetsförmedlingens skriftliga svar, 2025-10-01.

3.1.1 Arbetsförmedlare positiva till platsanvisningar och platsförslag, men samtalen tog längre tid

Vi intervjuade tre arbetsförmedlare från enheten Personligt distansmöte som deltog i pilotprojektet som beskrivs i avsnitt 2.1.1. Arbetsförmedlarna var övervägande positiva till att använda platsanvisningar och platsförslag. Arbetssättet har gett dem anledning att på ett mer kvalitativt sätt diskutera med de arbetssökande om hur arbetsmarknaden ser ut i landet och vilka krav som finns på yrkesmässig och geografisk rörlighet. Arbetsförmedlarna upplevde att de har kunnat ge en bättre service och att samtalen med de arbetssökande har hållit högre kvalitet.

Enligt de intervjuade arbetsförmedlarna har en svårighet i pilotprojektet varit att de bara har kunnat lämna platsanvisningar och platsförslag till arbeten som ligger långt från den arbetssökandes bostadsort. De såg därför fram emot att använda verktygen utan sådana begränsningar, eftersom det ofta har funnits möjliga arbeten på närmare håll för de arbetssökande.

En annan utmaning har varit att samtalen har tagit längre tid än tidigare. Arbetsförmedlarna tryckte på vikten av dialog med de arbetssökande för att skapa förståelse och motverka negativa reaktioner. Genom samtalet kan de få den arbetssökande att förstå varför de måste söka bredare och varför tidigare sökaktiviteter inte har gett resultat. Genom samtalet kan de också säkerställa att arbetet som de anvisar till är lämpligt för den arbetssökande.

Enligt arbetsförmedlarna har de flesta arbetssökande varit positiva till att få platsanvisningar och platsförslag, och förstått att det finns krav för att få ersättning. Särskilt yngre personer har blivit motiverade att söka jobben, men även äldre som inte längre har barn hemma. Samtidigt har vissa arbetssökande varit negativa och upplevt platsanvisningarna som ett hot, särskilt de med en kritisk inställning till Arbetsförmedlingen. Det finns också arbetssökande som meddelar att de har hinder som gör att de inte kan flytta, till exempel för att de har familj. I sådana fall kan arbetsförmedlarna övergå till att prata om utbildning som ett alternativ till att flytta, speciellt om den arbetssökande söker enklare arbeten som det är hög konkurrens om. Ibland kan samtalet också leda till att arbetsförmedlarna får information om hinder som leder till att de behöver ”byta spår” för den arbetssökande, till exempel om arbetsförmågan behöver utredas.

3.1.2 Systemstödet för platsanvisningar och platsförslag har vissa brister

De intervjuade arbetsförmedlarna vid enheten Personligt distansmöte påpekade att systemstödet ”Nya matcha” har funnits i några år, och att det pågår ett ständigt utvecklingsarbete. Arbetsförmedlarna tycker att systemstödet är lätt att använda, men att det finns vissa brister. Systemstödet lämnar till exempel förslag på deltidsjobb och

tidsbegränsade anställningar, även om de har sökt på att det ska vara heltidsjobb och tillsvidareanställning. Ibland får de därför många förslag som inte är relevanta och som tar tid att gå igenom. Arbetsförmedlarna anser att systemstödet skulle bli mer effektivt om det blev mer träffsäkert. Ibland påverkar också tekniska störningar arbetet.

Enligt Arbetsförmedlingen har de förbättrat systemstödet under våren 2025, så att det nu fungerar mer effektivt.²¹

3.2 Platsanvisningar och platsförslag ska vara lämpliga arbeten

Alla platsanvisningar och platsförslag som lämnas ska vara lämpliga arbeten för den arbetssökande. Det är arbetsförmedlaren som ska bedöma om arbetssökandes kompetens, erfarenhet och förutsättningar motsvarar de krav som ställs i platsannonsen. Arbetsförmedlaren gör det genom att ta del av den arbetssökandes matchningsunderlag, som omfattar all relevant information i till exempel handlingsplan, meritförteckning eller daganteckningar. Om det finns tveksamheter i matchningsunderlaget ska arbetsförmedlaren kontakta den arbetssökande för att verifiera uppgifterna. När det gäller platsförslag är kravet på lämplighet inte lika strikt eftersom det inte är reglerat i en förordning.²³

Lämpligt arbete

Vid bedömningen av vad som är ett lämpligt arbete ska relevanta omständigheter vägas in. Skälig hänsyn ska tas till om arbetet är realistiskt utifrån den sökandes förutsättningar som

- utbildning
- erfarenhet
- övriga kvalifikationer.²²

Som nämns i avsnitt 2.1.1 har Arbetsförmedlingen identifierat brister i matchningsunderlaget. Under våren 2025 har de gjort en granskning av de arbetssökandes ärenden för att se hur väl de meriter som finns registrerade stämmer överens med de yrken som anges att den arbetssökande söker. Granskningen visade på flera brister, till exempel att informationen som fanns registrerad i ärendehanteringssystemet AIS inte gav en fullständig bild av den arbetssökandes utbildning och erfarenhet. Arbetsförmedlingen arbetar med att sprida insikterna inom myndigheten.²⁴

Arbetsförmedlarna på enheten Personligt distansmöte uppgav i intervjun att registrerade uppgifter om de arbetssökande som är inskrivna hos dem oftast är

²¹ Arbetsförmedlingen, Förbättrad matchning och kontroll.

²² 3 § IAFFS 2025:5, IAF:s föreskrifter och allmänna råd om lämpligt arbete.

²³ Arbetsförmedlingens handläggarstöd, Matchning till arbete genom platsförmedling.

²⁴ Arbetsförmedlingen, Fördjupad uppföljningsrapport 2 – januari-augusti 2025.

aktuella. De flesta arbetssökande som skriver in sig på Arbetsförmedlingen har sitt första samtal med arbetsförmedlare på enheten Personligt distansmöte. Enligt arbetsförmedlarna har de riktlinjer om att registrera korrekta uppgifter för den arbetssökande vid inskrivningen. Arbetsförmedlarna uppdaterar också uppgifter vid samtalen så att de är korrekta. Registrerade uppgifter följs också upp kontinuerligt av en verksamhetssamordnare som gör kvalitetskontroller.

De intervjuade arbetsförmedlarna uppgav att det kan vara svårt att bedöma om ett arbete är lämpligt för en arbetssökande, särskilt inom vissa yrken till exempel IT-området, där det finns många inriktningar. De betonade vikten av att diskutera platsannonsern med den arbetssökande för att gemensamt bedöma om meriterna motsvarar arbetets krav. Utan den dialogen är risken större att platsanvisningar lämnas till arbeten som inte är lämpliga.

Vid ärendegranskningen har vi inte kunnat göra en djupgående bedömning av om platsanvisningarna har varit lämpliga arbeten och vi har inte heller gjort en bedömning av matchningsunderlaget. I de allra flesta ärenden stämde det anvisade arbetet överens med de meriter och yrkeskoder som fanns registrerade på den arbetssökande. I några fall stämde inte arbetsgivarens krav på körkort med det som var registrerat på den arbetssökande. Enligt kontrollhandläggarna tar de inte hänsyn till dessa uppgifter. Det beror på att uppgifterna ändå inte alltid är korrekt registrerade för den arbetssökande. Vi kunde även se i ärendegranskningen att arbetsgivaren i vissa fall hade registrerat motstridiga uppgifter om kravet på körkort.

Endast i ett fåtal fall kunde vi tydligt se att en platsanvisning inte var ett lämpligt arbete för den arbetssökande. Vi har valt att beskriva ett av dessa ärenden i faktarutan nedan för att belysa vikten av att säkerställa att en platsanvisning görs till lämpligt arbete.

Exempel från ärendegranskningen där platsanvisningen inte var ett lämpligt arbete

En arbetssökande hade fått en platsanvisning till ett arbete som maskinförare. Av de meriter och yrkeskoder som fanns registrerade framkom inte att den arbetssökande hade relevant kompetens för arbetet. Av platsanvisningens order framkom att anvisningen felaktigt var registrerad i en av de yrkeskoder som den arbetssökande sökte arbete inom. Det framgick inte av dokumentationen i ärendet att arbetsförmedlaren som lämnade platsanvisningen hade haft kontakt med den arbetssökande när platsanvisningen lämnades.

Den arbetssökande redovisade arbetet som sökt under rubriken Sökta jobb i aktivitetsrapporten. Vid granskningen av den arbetssökandes aktivitetsrapport hade kontrollhandläggaren på enheten Granskning och kontroll kommit fram till att den arbetssökande inte hade varit tillräckligt aktiv i sitt arbetssökande. Anledningen var att arbetet som maskinförare inte bedömdes vara lämpligt och därmed hade den arbetssökande inte sökt tillräckligt många lämpliga arbeten för att bedömas ha sökt arbeten aktivt. Kontrollhandläggaren skickade därför en underrättelse till arbetslöshetskassan. Eftersom sista dagen för den arbetssökande att redovisa om hen sökt

platsanvisningen inte hade passerat kunde kontrollhandläggaren inte se i aktivitetsrapporten att arbetet som maskinförare var en platsanvisning från Arbetsförmedlingen.

3.2.1 Platsanvisningar kan registreras som felaktiga

Om en arbetsförmedlare kommer fram till att en platsanvisning är felaktig ska hen felregistrera den i sökandebblanketten i AIS. Det finns flera orsaker att välja på, till exempel att den arbetssökande inte fått tillräckligt med tid för att söka arbetet eller har bristande utbildning eller yrkesvana. Det går också att välja ”annan orsak” där arbetsförmedlaren ska motivera i fritext varför platsanvisningen felregistrerats.

Arbetsförmedlingen har uppgett att en platsanvisning bara ska registreras som felaktig om arbetsförmedlaren bedömer att arbetet inte är lämpligt för den arbetssökande.²⁵

Statistiken visar att sju procent av alla platsanvisningar som lämnades under januari–augusti 2025 felregistrerades, och att den vanligaste orsaken var ”annan orsak”. Mindre än en procent av platsanvisningarna felregistrerades på grund av att den sökande hade bristande utbildning eller erfarenhet av yrket. Övriga orsaker var ännu mer sällsynta.

I ärendegranskningen var andelen felregistrerade platsanvisningar 15 procent, vilket är ungefär dubbelt så mycket som andelen felregistrerade bland alla platsanvisningar som Arbetsförmedlingen lämnar.²⁶ Även här var den vanligaste orsaken ”annan orsak”. Motiveringarna till felregistreringarna varierade, till exempel att den arbetssökande skulle ha fått ett platsförslag²⁷ eller att arbetet krävde en skyddad yrkestitel som den arbetssökande inte hade hunnit få.

3.2.2 De flesta platsanvisningarna låg inom arbetssökandes geografiska sökområde

Om Arbetsförmedlingen har bedömt att den arbetssökande får begränsa sitt geografiska sökområde är det inte lämpligt att lämna en platsanvisning utanför dagpendlingsavståndet.²⁸

²⁵ Arbetsförmedlingens skriftliga svar, 2025-06-23.

²⁶ Vårt urval bestod av platsanvisningar som inte var sökta, och det är rimligt att de ärendena har en större andel felregistrerade.

²⁷ I de ärenden där motiveringen till felregistreringen var att det skulle ha varit ett platsförslag ingick arbetssökande i Arbetsförmedlingens pilotprojekt. De arbetssökande var indelade i olika grupper utifrån om de skulle få en platsanvisning eller ett platsförslag.

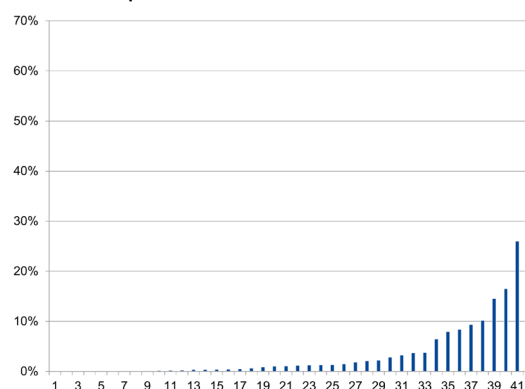
²⁸ Arbetsförmedlingens handläggarstöd, Matchning till arbete genom platsförmedling.

I ärendegranskningen bedömde vi i 7 av 100 platsanvisningar att arbetet inte låg inom den arbetssökandes geografiska sökområde. I två av dessa ärenden hade en arbetsförmedlare också uppmärksammat det och registrerat platsanvisningarna som felaktiga. I några ärenden fanns motstridiga uppgifter²⁹, till exempel att hela landet var registrerat i ärendehanteringssystemet AIS, medan det av fritexten i handlingsplanen framgick att den arbetssökande fick begränsa arbetssökandet till dagpendlingsområdet.

3.3 Skillnader mellan kontoren

I september 2025 var det 42 arbetsförmedlingskontor som lämnade platsanvisningar eller platsförslag. Tillsammans lämnade de över 100 000 platsanvisningar och platsförslag varav två procent var platsanvisningar. Åtta kontor lämnade inga platsanvisningar alls. Diagram 4 visar att för fem av kontoren var andelen platsanvisningar 10 procent eller mer av det totala antalet platsanvisningar och platsförslag som respektive kontor lämnade. Ett av kontoren lämnade fler platsanvisningar än platsförslag (se den högra stapeln i diagram 4). De stora skillnaderna tyder på att Arbetsförmedlingens kontor arbetar olika med platsanvisningar och platsförslag.

Diagram 4. Andel platsanvisningar av totalt antal platsanvisningar och platsförslag per kontor, september 2025.

3.3.1 Stor variation i antalet platsanvisningar som arbetssökande får

Enligt Arbetsförmedlingen bör den arbetssökande inte få fler platsanvisningar per månad än det högsta antalet i det sökintervall³⁰ som finns i handlingsplanen.³¹

Tabell 1 visar att det var knappt 8 000 arbetssökande som fick en platsanvisning under januari–september 2025. Av dem var det 91 procent som totalt fick en till fem platsanvisningar. Ett mindre antal arbetssökande fick fler än 20 platsanvisningar och

²⁹ Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att de motstridiga uppgifterna uppstod på grund av ändrad tillämpning enligt nya föreskrifter och allmänna råd om lämpligt arbete. Det krävdes teknisk utveckling och handlingsplanerna innehöll därför under en övergångsperiod motstridiga uppgifter. Arbetsförmedlingen uppgav att det sedan juni 2025 är åtgärdat.

³⁰ Sökintervall är ett spann för antalet arbeten som den arbetssökande förväntas söka per månad. Det är olika sökintervall för olika arbetssökande. Ett vanligt spann är 6–20.

³¹ Arbetsförmedlingens handläggarsöd, Matchning till arbete genom platsförmedling.

några enstaka fick över 100 platsanvisningar under perioden.³² De flesta arbetssökande fick inte någon platsanvisning alls.

Tabell 1. Antalet platsanvisningar per arbetssökande som fått en platsanvisning under perioden januari–september 2025.

Antal platsanvisningar	Antal personer	Procent
1–5	7 157	91 %
6–10	520	7 %
11–15	117	1,5 %
16–20	44	0,6 %
21 eller fler	51	0,6 %
Totalsumma	7 889	100 %

3.4 Lång tid mellan att platsanvisning lämnas och redovisning

När en arbetssökande får en platsanvisning finns det två datum för hen att hålla reda på: sista ansökningsdagen för arbetet och sista dagen att redovisa till

Arbetsförmedlingen om hen har sökt arbetet. Granskningen visar att det ofta är lång tid mellan dessa datum.

3.4.1 Ansökningstiden varierar

När arbetsförmedlaren lämnar en platsanvisning behöver hen ta hänsyn till hur långt det är till sista ansökningsdag för arbetet, så att det finns rimlig tid för den arbetssökande att söka arbetet. Om platsanvisningen endast lämnas via post, ska även postgången beaktas.³³ Arbetsförmedlingen har inte definierat vad som är tillräckligt god tid utan det ska arbetsförmedlaren bedöma för varje platsanvisning.³⁴

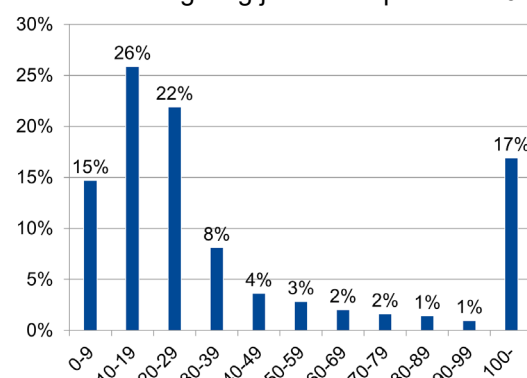
³² Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att de har följt upp och informerat de fåtal arbetsförmedlare som inte följt riktlinjen om antal skickade platsanvisningar till en arbetssökande.

³³ Arbetsförmedlingens föreskrifter (AFFS 2021:1) om aktivitetsrapport, anvisning till arbete och underrättelse till arbetslöshetskassa, fram till den 30 september 2025. Från och med den 1 oktober 2025 Arbetsförmedlingens föreskrifter (AFFS 2025:1) om hur en sökande ska vara anmäld som arbetssökande, aktivitetsrapport och anvisning att söka arbete.

³⁴ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-06-23.

Diagram 5 visar antalet dagar från att platsanvisning lämnas till sista ansökningsdag. Knappt hälften av platsanvisningarna lämnades mellan 10 och 29 dagar före sista ansökningsdagen. Det var 15 procent av platsanvisningarna som lämnades mindre än 9 dagar före sista ansökningsdagen, av dem var det 5 procent som lämnades mindre än 5 dagar före.

Diagram 5. Antal dagar från platsanvisning till sista ansökningsdag januari–september 2025.

Ärendegranskningen bekräftade att det fanns en stor variation i hur lång ansökningstid det är kvar när platsanvisningen lämnas. Som längst var ansökningstiden cirka två månader. I vissa ärenden var det kort tid kvar på ansökningstiden när platsanvisningen lämnades, bara några dagar. Av dokumentationen i ärendet kunde vi inte se att arbetsförmedlaren hade uppmärksammat den arbetssökande på den korta ansökningstiden. I något fall hade den arbetssökande kontaktat Arbetsförmedlingen och meddelat att hen inte hunnit söka arbetet. Det förekom även att platsanvisningen hade lämnats samma dag som den sista ansökningsdagen.

3.4.2 Hälften av platsanvisningarna har en redovisningstid över 40 dagar

Av platsanvisningen ska det även framgå när den arbetssökande senast ska redovisa till Arbetsförmedlingen om hen har sökt arbetet.³⁵ Den informationen framgår av det följebrev som lämnas med platsanvisningen. I följebrevet finns även information om vilka konsekvenser det kan få om den arbetssökande inte söker arbetet, det vill säga att det kan påverka den arbetssökandes ersättning.³⁶

³⁵ Arbetsförmedlingens föreskrifter (AFFS 2021:1) aktivitetsrapport, anvisning till arbete och underrättelse till arbetslöshetskassa.

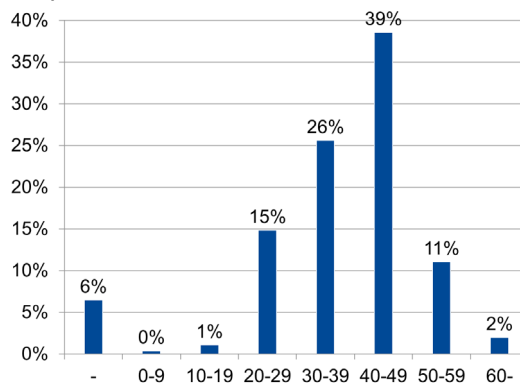
³⁶ Arbetsförmedlingens intranät: Anvisning att söka arbete (mall).

Diagram 6 visar redovisningstiden, antalet dagar från sista ansökningsdag till sista redovisningsdag. Majoriteten, 52 procent, av platsanvisningarna har en redovisningstid på minst 40 dagar. De 6 procenten längst till vänster i diagrammet har ett redovisningsdatum som är tidigare än den sista ansökningsdagen.³⁷

Även ärendegranskningen visar att redovisningstiden varierar, och det är svårt att förstå varför det är stora skillnader. I ett ärende var till exempel redovisningstiden fem dagar, medan redovisningstiden i ett annat ärende med samma sista ansökningsdag var cirka fem veckor.³⁸ I många ärenden där sista ansökningsdagen var i slutet av en månad, var redovisningstiden över sex veckor.

Enligt Arbetsförmedlingen sätts sista redovisningsdagen automatiskt av Arbetsförmedlingens IT-system utifrån sista ansökningsdag i platsannonsen. Arbetsförmedlingen planerar att i sin IT-utveckling förkorta tiden mellan när platsanvisningen lämnas och sista redovisningsdagen.³⁹ Avsikten är att tydliggöra när den arbetssökande senast förväntas söka arbetet och att hen ska redovisa det i den aktivitetsrapport som hen lämnar in månaden efter, precis som för andra aktiviteter.⁴⁰

Diagram 6. Antal dagar från sista ansökningsdag till redovisningsdag januari–september 2025.

³⁷ Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att enligt deras nuvarande logik för datumsättning i systemstöden kan sista redovisningsdatum inte vara tidigare än den sista ansökningsdagen som finns vid anvisningstillfället. Däremot kan sista ansökningsdag ha flyttats fram efter anvisningstillfället.

³⁸ Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att sista ansökningsdag kan ha ändrats efter anvisningstillfället, eller att systemet har tagit sista publiceringsdag för sista ansökningsdag när uppgift om sista ansökningsdag saknats.

³⁹ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-06-23.

⁴⁰ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-10-01.

4 Arbetsförmedlingens arbete med att följa upp platsanvisningar

Det här kapitlet redovisar resultaten från granskningen som rör Arbetsförmedlingens arbete med att följa upp platsanvisningar. Huvuddelen av kapitlet handlar om enheten Granskning och kontrolls arbete med att följa upp om de arbetssökande har sökt anvisade arbeten. I det sista avsnittet beskriver vi även kort Arbetsförmedlingens övergripande arbete med att följa upp platsanvisningar på myndighetsnivå.

4.1 Platsanvisningar följs främst upp genom aktivitetsrapporter

Kontrollhandläggare på Arbetsförmedlingens enhet Granskning och kontroll har ansvaret för att följa upp platsanvisningar och ska skicka underrättelser om de arbetssökande inte har sökt anvisade arbeten. Platsförslagen följs inte upp eftersom det inte finns ett krav på den arbetssökande att söka arbetet.

Den arbetssökande ska redovisa om hen har sökt ett anvisat arbete i den aktivitetsrapport som hen ska lämna till Arbetsförmedlingen varje månad. Om hen inte har gjort det genom att kryssa i den ”obligatoriska aktiviteten” i sin aktivitetsrapport, styrs aktivitetsrapporten till en manuell granskning. Den blir då ett kontrollärende till enheten Granskning och kontroll.

I ärendegranskningen noterade vi att det är först månaden efter den sista redovisningsdagen som aktivitetsrapporten blir ett kontrollärende. Därmed är sista redovisningsdagen i praktiken upp till en månad efter det datum som anges till den arbetssökande.⁴¹

Platsanvisningar kan också bli till ett kontrollärende om en arbetsförmedlare manuellt skickar en signal till enheten Granskning och kontroll om att den arbetssökande inte har sökt det anvisade arbetet. Arbetsförmedlarna ska bara skicka sådana signaler om de får information om att den arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete på annat sätt än genom aktivitetsrapporten.⁴²

⁴¹ Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att de planerar att rätta till detta i den pågående IT-utveckling.

⁴² Arbetsförmedlingens handläggarstöd, Matchning till arbete genom platsförmedling.

4.2 Kontrollhandläggare upplever att det är svårt och tidskrävande att följa upp platsanvisningar

Enligt de kontrollhandläggare som vi intervjuade är det inte särskilt vanligt att de behöver hantera ärenden som rör platsanvisningar. Aktivitetsrapporterna innehåller sällan platsanvisningar som ska följas upp och de får sällan manuella signaler från arbetsförmedlare om att en platsanvisning inte är sökt. Kontrollhandläggarna uppgav att de i slutet av 2024 fick en genomgång av hur de ska följa upp platsanvisningarna, men att de skulle få en ny genomgång. Många kontrollhandläggare har svårt att handlägga ärendena och saknar rutin, eftersom de förekommer så sällan.

Svårigheten att följa upp platsanvisningar handlar om att kontrollhandläggarna behöver leta efter information i ärendet som visar om den arbetssökande har sökt det anvisade arbetet. Kontrollhandläggarna uppgav att det kan vara tidskrävande, eftersom de behöver vara noggranna och leta efter information i olika systemstöd. Informationen kan finnas under en annan rubrik i den aktuella eller tidigare aktivitetsrapporter, till exempel under rubriken ”sökta jobb”. Informationen kan också finnas i daganteckningar. Vissa aktivitetsrapporter innehåller många platsanvisningar att följa upp, vilket gör att arbetet kan ta extra lång tid.

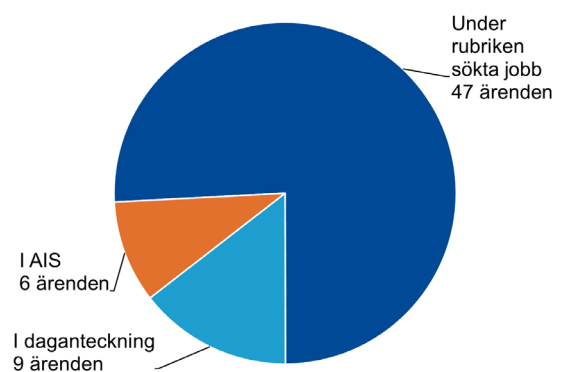
4.2.1 Fler sökta platsanvisningar än vad statistiken visar

Statistiken visar att av de platsanvisningar som lämnades det första halvåret 2025 var 32 procent inte sökta enligt den obligatoriska aktiviteten i aktivitetsrapporten. Det är de platsanvisningarna som följs upp av enheten Granskning och kontroll, och som ingick i vårt urval för ärendegranskningen.

Ärendegranskningen visar att det var vanligt att arbetssökande i stället hade redovisat på annat sätt att de har sökt arbetet (62 av de 100 ärendena). Diagram 7 visar att det vanligaste var att de arbetssökande hade redovisat under rubriken ”sökta jobb” i aktivitetsrapporten (47 ärenden).

I 9 ärenden framgick det av en daganteckning att den arbetssökande hade sökt arbetet och i 6 ärenden framgick det av uppföljningen i ärendehanteringssystemet AIS som arbetsförmedlare registrerar. Arbetsförmedlingen planerar att göra det obligatoriskt för arbetssökande att redovisa i aktivitetsrapporten om de har sökt ett anvisat arbete eller inte. De menar att det kommer leda till att de arbetssökande i högre utsträckning redovisar om

Diagram 7. Var finns informationen om att arbetet är sökt?

platsanvisningen är sökt.⁴³ Det kommer också leda till att enheten Granskning och kontroll kan handlägga kontrollärendet mer effektivt, eftersom det blir lättare för dem att se om den arbetssökande har sökt arbetet eller inte.⁴⁴

4.3 Arbetsförmedlarnas uppföljning av platsanvisningar är en del av underlaget för kontrollhandläggarna

I sökandeblanketten i AIS kan arbetsförmedlare följa upp platsanvisningar och registrera om en arbetssökande har sökt arbetet eller inte. Kontrollhandläggaren vid enheten Granskning och kontroll har inte ansvaret att göra en sådan registrering i AIS. Däremot använder de registreringen som en del av sitt underlag när de kontrollerar om en arbetssökande har sökt arbetet eller inte.⁴⁵

De intervjuade kontrollhandläggarna uppgav att det kan vara otydligt om – och i så fall hur – arbetsförmedlaren har följt upp platsanvisningen. Ibland har arbetsförmedlaren varit i kontakt med arbetsgivaren, ibland har de bara tittat i aktivitetsrapporten om det anvisade arbetet är sökt eller inte. Om platsanvisningen är registrerad som sökt i AIS och det inte finns annan information som styrker det, ska kontrollhandläggaren kontakta arbetsförmedlaren och fråga efter mer information. Om de inte får något svar inom skälig tid ska de utgå från att det som är registrerat stämmer.

Enligt Arbetsförmedlingen varierar ansvarsfördelningen för uppföljningen i AIS mellan olika delar av organisationen. På vissa kontor ansvarar den arbetsförmedlare som lämnat platsanvisningen för uppföljningen och på andra kontor ligger ansvaret hos specifika arbetsförmedlare. På enheten Personligt distansmöte styrs uppföljningen av platsanvisningar via automatisk framstyrning av arbetsuppgifter i systemet.⁴⁶

4.3.1 Registrerad uppföljning stämmer inte alltid med verkligheten

Vi har sett i granskningen att arbetsförmedlarnas registrerade uppföljning av platsanvisningar inte alltid stämmer överens med andra uppgifter. Statistiken visar till exempel att i cirka en tredjedel (34 procent) av de platsanvisningar som är registrerade med ”Ej sökt” i AIS, har den arbetssökande redovisat arbetet som sökt i

⁴³ Arbetsförmedlingens skriftliga svar, 2025-10-01.

⁴⁴ Arbetsförmedlingens faktagranskning, 2025-11-21.

⁴⁵ Intervju med Arbetsförmedlingens enhet Granskning och kontroll, 2025-05-28.

⁴⁶ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-06-23.

den ”obligatoriska aktiviteten”. I mer än en tredjedel av platsanvisningarna har arbetsförmedlarna inte registrerat någon uppföljning i AIS.⁴⁷

Platsanvisningar som är registrerade som felaktiga av arbetsförmedlare kan också räknas som uppföljda. Även om en platsanvisning är felregistrerad och den arbetssökande därmed inte behöver söka arbetet, finns den kvar som en ”obligatorisk aktivitet” i aktivitetsrapporten.⁴⁸ Statistiken visar att ungefär två tredjedelar (66 procent) av de felregistrerade platsanvisningarna är redovisade som sökta i den obligatoriska aktiviteten.

Enligt Arbetsförmedlingen finns det systemtekniska brister som gör att det inte går att ta bort en platsanvisning som är felregistrerad.⁴⁹ Därmed kan även aktivitetsrapporter med felregistrerade platsanvisningar styras till manuell kontroll och bli ett kontrollärende för enheten Granskning och kontroll. Det skapar merarbete för kontrollhandläggarna och riskerar också att skapa osäkerhet hos de arbetssökande om det finns krav på att de måste söka arbetet. I ärendegranskningen såg vi i något fall att en arbetssökande kontaktade Arbetsförmedlingen och var orolig för att hen skulle få en sanktion för att den felregistrerade platsanvisningen fanns kvar i aktivitetsrapporten.

4.4 Kontrollhandläggarna gör ingen bedömning av om arbetet är lämpligt

Om kontrollhandläggarna inte hittar någon information som visar att den arbetssökande har sökt arbetet, ska de skicka en underrättelse till arbetslöshetskassan eller till Arbetsförmedlingens enhet Ersättningsprövning. Dessa utreder sedan om det finns grund för en sanktion. Kontrollhandläggarna ska inte göra en bedömning av om ett anvisat arbete är lämpligt för den arbetssökande eller om hen haft godtagbara skäl till att inte söka arbetet. Det ska i stället arbetslöshetskassan eller enheten Ersättningsprövning göra vid sin utredning.⁵⁰

Av intervjun med kontrollhandläggarna på enheten Granskning och kontroll framkom också att de inte gör någon egen bedömning av om det anvisade arbetet är lämpligt, utan utgår från att arbetsförmedlaren redan har gjort den bedömningen. De tar inte heller hänsyn till ansökningstiden, eller om den arbetssökande har godtagbara

⁴⁷ Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att de i sin IT-utveckling planerar en förändring så att uppgifter som den arbetssökande lämnar i sin aktivitetsrapport ska föras över till AIS.

⁴⁸ Arbetsförmedlingen uppgav i faktagranskningen 2025-11-21 att de planerar att utveckla systemstödet, så att felregistrerade anvisningar inte ska finnas kvar i aktivitetsrapporten.

⁴⁹ Arbetsförmedlingens presentationsmaterial ”Platsanvisningar – IAF”, 2025-03-13.

⁵⁰ Arbetsförmedlingens handläggarstöd, Meddelanden till a-kassorna och enheten Ersättningsprövning, version 15.

skäl till att inte ha sökt arbetet. Kontrollhandläggarna menar att det är ovanligt att det framgår av dokumentationen i ärendet varför en arbetssökande inte har sökt arbetet, och därför är det sällan aktuellt att pröva om skälen är godtagbara.

Enligt de intervjuade kontrollhandläggarna är det många underlag som ska skickas med i en underrättelse. Om den arbetssökande har fått flera platsanvisningar som hen inte har sökt ska de skicka en underrättelse för varje platsanvisning, vilket kontrollhandläggarna anser är tidskrävande.

4.5 Platsanvisningar kontrolleras ibland flera gånger

Platsanvisningar som inte är sökta enligt den ”obligatoriska aktiviteten” i en aktivitetsrapport ligger kvar även i de nästkommande två aktivitetsrapporterna. Det innebär att om den arbetssökande inte lämnar in aktivitetsrapporten den månad som platsanvisningen ska följas upp, kan Arbetsförmedlingen kontrollera nästkommande månad om den sökande har sökt det anvisade arbetet.⁵¹ Men även platsanvisningar som är hanterade av enheten Granskning och kontroll ligger kvar i de nästkommande aktivitetsrapporterna. Om en arbetssökande har fått andra platsanvisningar som ska följas upp i de kommande två aktivitetsrapporterna visas även de tidigare platsanvisningarna.⁵²

Granskningen visar att det inte är tydligt för kontrollhandläggarna om platsanvisningen redan är hanterad när det finns flera platsanvisningar att följa upp. En platsanvisning kan på så sätt bli prövad tre gånger. Kontrollhandläggarna har ingen möjlighet att ta bort platsanvisningen från kommande aktivitetsrapporter när de hanterat ärendet.

De kontrollhandläggare som vi intervjuade uppgav att det finns en viss risk att det skickas flera underrättelser om samma platsanvisning. Det finns också en risk att de tror att en platsanvisning redan är hanterad, trots att den inte är det. De uppgav vidare att de brukar skriva en tjänsteanteckning om att det anvisade arbetet är sökt om de avslutar ärendet utan att skicka en underrättelse. Syftet är att det ska framgå varför de inte har agerat och att underlätta om en annan handläggare får ärendet vid ett senare tillfälle. Men samtidigt tror de att hanteringen kan se olika ut hos kontrollhandläggarna, eftersom det saknas en gemensam rutin om hur dokumentationen ska gå till. I vår ärendegranskning såg vi också att det ofta saknades dokumentation om varför ingen underrättelse hade skickats.

⁵¹ Arbetsförmedlingen skriftliga svar, 2025-03-26.

⁵² Arbetsförmedlingens faktagranskning, 2025-11-21. Arbetsförmedlingen uppgav även att de i den kommande it-utvecklingen avser att rätta till detta.

4.6 Underrättelser ska skickas skyndsamt om anvisat arbete inte är sökt

Arbetsförmedlingen ska skyndsamt underrätta arbetslöshetskassan om det finns skäl att anta att en arbetssökande med arbetslöshetsersättning inte har sökt ett lämpligt arbete som Arbetsförmedlingen har anvisat.⁵³ För programdeltagare finns ingen motsvarande bestämmelse, eftersom det är Arbetsförmedlingen som beslutar om sanktioner. Men kontrollhandläggarna skickar underrättelser även till enheten Ersättningsprövning, som i sin tur utreder och fattar beslut om en eventuell sanktion för programdeltagare. Arbetsförmedlingen skiljer inte på hur snabbt underrättelser ska skickas, oavsett om arbetssökande deltar i ett program eller får arbetslöshetsersättning.⁵⁴

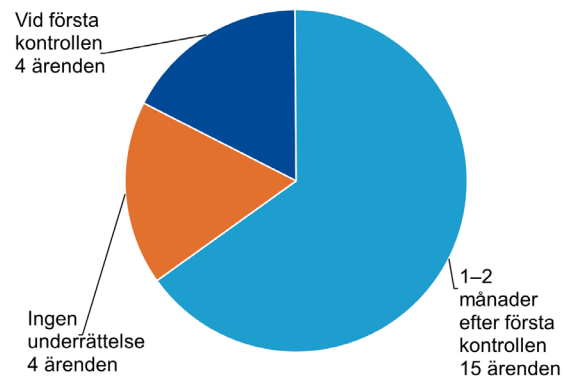
4.6.1 Underrättelser skickades inte skyndsamt i de flesta ärenden

Som framgår av avsnitt 3.4 går det ofta lång tid mellan att platsanvisningen lämnas till att den arbetssökande ska redovisa till Arbetsförmedlingen om hen har sökt arbetet. Det innebär att det redan vid Arbetsförmedlingens kontroll har gått en viss tid från det att platsanvisningen lämnades fram till den sista ansökningsdagen. Vår ärendegranskning visar att underrättelser om att den arbetssökande inte har sökt ett anvisat arbete ofta skickas med ytterligare fördröjning.

Av de totalt 100 granskade ärendena fanns det 23 ärenden där vi inte kunde hitta någon dokumentation om att den arbetssökande hade sökt arbetet och underrättelse borde ha skickats.

Diagram 8 visar att i 4 ärenden hade Arbetsförmedlingen inte skickat en underrättelse alls. Det framgick inte av dokumentationen varför det inte hade gjorts, men i 2 av ärendena hade den sökande inte lämnat in aktivitetsrapporter de nästkommande månaderna. Diagrammet visar också att i 19 ärenden⁵⁵ hade

Diagram 8. Antal ärenden där sökande inte hade sökt det anvisade arbetet, fördelat på när underrättelse skickades.

⁵³ Fram till den 30 september reglerades det i 16 § förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Efter den 1 oktober regleras det i stället i 15 § förordningen (2024:1350) om arbetslöshetsförsäkringen.

⁵⁴ Arbetsförmedlingens handläggarstöd, Meddelanden till a-kassorna och enheten Ersättningsprövning, version 15.

⁵⁵ 14 sökande med arbetslöshetsersättning och 5 programdeltagare.

Arbetsförmedlingen skickat en underrättelse, men i 15 av dem skickades underrättelsen först vid granskningen av den andra eller tredje aktivitetsrapporten.

Exempel från ärendegranskningen där underrättelse skickades efter lång tid

En arbetssökande fick en platsanvisning i mitten av december. Sista ansökningsdagen för arbetet var i slutet av januari och sista redovisningsdagen var den 14 mars. Den arbetssökande redovisade inte i sin aktivitetsrapport att hen hade sökt det anvisade arbetet. Det fanns inte heller någon annan dokumentation om att arbetet var sökt. Det fanns därför grund för att skicka en underrättelse.

Aktivitetsrapporter sorterades ut för kontroll till enheten Granskning och kontroll i april, maj och juni. Enheten skickade en underrättelse först i juni när platsanvisningen för tredje gången kontrollerades. Det innebär att det hade gått sex månader från det att platsanvisningen lämnades till dess att underrättelsen skickades.

4.6.2 Andelen arbetssökande som får en underrättelse efter en platsanvisning har ökat

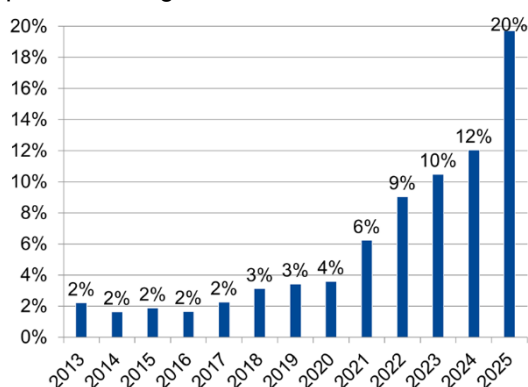
Det är inte möjligt att på ett enkelt sätt koppla ihop enskilda platsanvisningar till motsvarande underrättelser i Arbetsförmedlingens system. För att få en bild av hur vanligt det är att en platsanvisning leder till en underrättelse har vi kontrollerat hur stor andel av de arbetssökande som fått en underrättelse med orsaken att de inte sökt anvisat arbete inom fyra månader efter en platsanvisning. Diagram 9 visar utvecklingen från september 2013 till juni 2025.

Diagrammet visar att andelen arbetssökande som har fått en underrättelse efter en platsanvisning är tio gånger högre år 2025 jämfört med 2013–2017. Ökningen tyder på att Arbetsförmedlingen har blivit bättre på att följa upp platsanvisningar.

Centraliseringen av kontrollen av arbetssökande och införandet av enheten Granskning och kontroll 2019–2020 har troligen bidragit till en bättre uppföljning av platsanvisningar.

Den största ökningen har skett det senaste året, från 12 procent 2024 till 20 procent 2025. Det kan vara en effekt av att Arbetsförmedlingen arbetat mer aktivt med platsanvisningar.

Diagram 9. Andelen arbetssökande som fått en underrättelse inom fyra månader efter platsanvisningen.

4.7 Svårt för Arbetsförmedlingen att följa upp arbetet med platsanvisningar på övergripande nivå

Arbetsförmedlingen har uppgett att de har utmaningar med att följa upp arbetet med platsanvisningar på en övergripande nivå. De följer upp antalet platsanvisningar och platsförslag, underrättelser och sanktionsbeslut med orsaken att den arbetssökande inte har sökt anvisat arbete samt arbetssökande som har fått platsanvisningar eller platsförslag fördelat på bland annat yrkeskod. De följer även upp om de arbetssökande har sökt det anvisade arbetet eller inte utifrån det som registrerats av arbetsförmedlare i ärendehanteringssystemet AIS. Men som framgår av avsnitt 4.3.1 är de uppgifterna inte tillförlitliga. I AIS finns även möjlighet för arbetsförmedlare att registrera om arbetet har lett till en anställning. Även den uppgiften används i den övergripande uppföljningen.⁵⁶

Arbetsförmedlingen kontrollerar inte generellt om de arbetssökande faktiskt har sökt anvisade arbeten. Men de gör stickprov⁵⁷ av ett slumpmässigt urval av aktivitetsrapporter för att kontrollera om den arbetssökande har sökt de redovisade jobben. Eventuella platsanvisningar ingår då i den kontrollen. En kontroll kan även ske om den arbetssökande uppger att hen har sökt arbetet när enheten Ersättningsprövning kommunicerar om ett sanktionsbeslut. Den arbetssökande kan då bli uppmanad att styrka att hen har sökt arbetet.⁵⁸

Arbetsförmedlingen har uppgett att de i dag saknar tillräckliga IT-lösningar för att följa upp platsanvisningar på ett effektivt sätt. De har identifierat bristerna i den pågående IT-utvecklingen.⁵⁹ Den kommande utvecklingen innefattar att förbättra möjligheten för statistisk uppföljning, till exempel för att kunna följa upp om den arbetssökande får arbete efter en platsanvisning eller ett platsförslag.⁶⁰

⁵⁶ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-06-23.

⁵⁷ Arbetsförmedlingen skickar en förfrågan till den arbetssökande om att styrka att hen faktiskt har sökt redovisade sökta jobb, inklusive eventuella platsanvisningar.

⁵⁸ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-10-01.

⁵⁹ Skriftligt svar från Arbetsförmedlingen, 2025-06-23.

⁶⁰ Arbetsförmedlingen, Förbättrad matchning och kontroll.

5 Utgångspunkter för vår granskning

I det här kapitlet beskriver vi utgångspunkterna för granskningen. Inledningsvis beskriver vi kort vad platsanvisningar och platsförslag är. Därefter redogör vi för granskningens syfte, övergripande frågeställningar och de metoder som vi har använt oss av.

5.1 Vad är platsanvisningar och platsförslag?

Platsanvisningar och platsförslag är en del av Arbetsförmedlingens arbete med platsförmedling och innebär att arbetssökande får information om lediga arbeten.⁶¹ Platsanvisningar är också ett verktyg för att kontrollera att den arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söker arbete.⁶² Det finns krav på den arbetssökande att söka en platsanvisning. Om en arbetssökande utan godtagbart skäl inte söker ett anvisat arbete kan det leda till en sanktion i form av en varning eller avstängning från ersättning i ett visst antal dagar.⁶³ Att inte söka ett platsförslag får däremot inga konsekvenser för den arbetssökande.

5.2 Syftet med granskningen

Syftet är att granska Arbetsförmedlingens arbete med platsanvisningar och platsförslag. I granskningen har vi utgått från följande övergripande frågor:

1. Har Arbetsförmedlingen effektiva rutiner och system för att lämna platsanvisningar?
2. Har Arbetsförmedlingen en fungerande uppföljning av lämnade platsanvisningar?

I granskningen har vi fokuserat på platsanvisningar eftersom det är ett verktyg för kontroll av arbetssökande. Vi har bland annat granskat om enheten Granskning och kontroll skickar underrättelser när de arbetssökande inte har sökt det anvisade arbetet. Däremot har vi inte granskat enheten Ersättningsprövnings eller arbetslöshetskassornas eventuella sanktionsbeslut.

⁶¹ Arbetsförmedlingen använder platsanvisningar även för internt publicerade platser och i vissa fall för till exempel praktikplatser, men de flesta platsanvisningarna är lediga tjänster som publiceras externt.

⁶² Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

⁶³ Förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser och fram till 30 september 2025 lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen, från den 1 oktober 2025 lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

5.3 Granskningens genomförande

Vi har gjort en ärendegranskning av platsanvisningar, datauttag och statistiska analyser samt ställt frågor till Arbetsförmedlingen skriftligt och vid intervjuer. Vi har även genomfört dokumentstudier.

5.3.1 Ärendegranskning av 100 ärenden

Vi har genomfört en ärendegranskning av sammanlagt 100 platsanvisningar med ett redovisningsdatum mellan februari och april 2025. Vi avgränsade oss till platsanvisningar som har publicerats externt det vill säga ”vanliga platser” och ”sommarvikariat”. Urvalet bestod av ärenden där platsanvisningarna inte hade markerats som söka i de arbetssökandes aktivitetsrapporter. Ärendegranskningen genomfördes under perioden maj till augusti 2025. I denna rapport har vi inte haft i syfte att generalisera eller att uttala oss om omfattningen utifrån ärendegranskningen. Ärendegranskningen har endast haft i syfte att ge oss en bild av hur det ser ut i olika ärenden.

5.3.2 Uttag och statistisk analys

Vi har använt data från IAF:s statistik- och tillsynsdatas för att ta fram deskriptiv statistik för platsanvisningar och platsförslag. IAF har med anledning av det relativt låga antalet platsanvisningar avstått från en mer detaljerad redovisning av statistiken för platsanvisningar.

5.3.3 Intervjuer, skriftliga frågor och dokumentstudier genomfördes

Vi har genomfört intervjuer för att fördjupa vår kunskap om Arbetsförmedlingens arbete med att lämna och följa upp platsanvisningar. Under april 2025 genomförde vi en intervju med tre arbetsförmedlare från enheten Personligt distansmöte, och i maj en intervju med tre kontrollhandläggare från enheten Granskning och kontroll. De intervjuade har faktagranskat intervjusammanfattningarna.

Vi har även ställt skriftliga frågor till Arbetsförmedlingen och gått igenom Arbetsförmedlingens handläggarstöd samt andra styrande och stödjande dokument.

Källor

Författningar

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Lag (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring.

Förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Förordning (2024:1350) om arbetslöshetsförsäkring.

Arbetsförmedlingens föreskrifter (AFFS 2021:1) aktivitetsrapport, anvisning till arbete och underrättelse till arbetslöshetskassa.

Arbetsförmedlingens föreskrifter (AFFS 2025:1) om hur en sökande ska vara anmäld som arbetssökande, aktivitetsrapport och anvisning att söka arbete.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter och allmänna råd om lämpligt arbete (IAFFS 2025:5).

Offentligt tryck

Arbetsförmedlingen: Förbättrad matchning och kontroll – Återrapport enligt regleringsbrev 2025. 2025-10-01, Dnr: Af-2025/0014 1427.

Arbetsförmedlingen: Kompetensförsörjning, arbetsgivarkontakter och arbetsinriktade insatser Återrapport 13 oktober 2023, Dnr: Af-2023/0025 6765.

Riksrevisionen 2020:5, Effektiviteten i förmedlingsverksamheten – förmedlarnas attityder och arbetssätt har betydelse.

Regleringsbrev för budgetåret 2024 och 2025 avseende Arbetsförmedlingen.

Övrigt

Arbetsförmedlingens intranät: Så ska vi stärka matchningsarbetet, [Hämtat 2025-04-28]

Arbetsförmedlingens intranät: Anvisning att söka arbete (mall), [Hämtat 2025-01-07]

Arbetsförmedlingen: Dialogmaterial – Samtal om matchning till arbete genom platsanvisning och platsförslag 2025, 2025-10-02.

Arbetsförmedlingen: Fördjupad uppföljningsrapport 2 – januari – augusti 2025, Dnr: Af-2025/0017 8156.

Arbetsförmedlingen: Införandeplan, Geografisk och yrkesmässig rörlighet. Hur vi främjar ett effektivt jobbsökande, Delinförande 2 – Matchning till arbete genom platsanvisning och platsförslag. (inkommit 2025-06-23).

Arbetsförmedlingens handläggarstöd: Matchning till arbete genom platsförmedling, Version: 1.0. Af-2024/0110 5978. [Hämtat 2025-01-07]

Arbetsförmedlingens handläggarstöd: Meddelanden till a-kassorna och enheten Ersättningsprövning, 2025-10-01, version 15.

Arbetsförmedlingen skriftliga svar 2025-03-26, 2025-05-26, 2025-06-23, 2025-10-01.

Arbetsförmedlingen: Verksamhetsplan 2025, version 1.0, Dnr: Af-2024/0055 0154.

Arbetsförmedlingen: Presentationsmaterial ”Platsanvisningar – IAF”, 2025-03-13.

Intervju med Arbetsförmedlingens enhet Granskning och kontroll, 2025-05-28 och enhet
Personligt distansmöte, 2025-04-02.

Bilaga 1: IAF:s skala för bedömning av brister

När vi genom vår tillsyn och granskning har funnit brister i tillämpningen av regelverket eller i den övriga verksamheten, ska vi påtala bristerna till den aktör vi har granskat. För att tydliggöra denna återkoppling och för att underlätta för aktören att vidta åtgärder för att komma till rätta med bristerna, bedömer vi allvaret i bristerna utifrån nedanstående fyrgradiga skala.

1. **Påpekande**

IAF påpekar en brist, när bristen inte har fått några eller endast små konsekvenser.

2. **Anmärkning**

IAF riktar en anmärkning mot den aktör vi har granskat när bristen är av liten omfattning eller mindre allvarlig art.

3. **Kritik**

IAF riktar kritik mot den aktör vi har granskat när bristen är omfattande men mindre allvarlig, eller när bristen är allvarlig men mindre omfattande.

4. **Allvarlig kritik**

IAF riktar allvarlig kritik mot den aktör vi har granskat när bristen är av större omfattning eller avser allvarligare avsteg från gällande regelverk, eller av sådan art att den riskerar att skada arbetslöshetsförsäkringens legitimitet.

Vi är IAF

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har som uppgift att bidra till att arbetsmarknaden fungerar väl. Vi har tillsyn över hanteringen inom arbetslöshetsförsäkringen, aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen.

Vi utför vårt uppdrag genom att

- granska, följa upp och påtala brister inom arbetslöshetsförsäkringen, aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen
- följa och driva utvecklingen inom arbetslöshetsförsäkringens område
- förvalta uppgifter om arbetslöshetsförsäkringen.

Vi sprider kunskap om hur arbetslöshetsförsäkringen, aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen fungerar genom att publicera rapporter och föra dialog med arbetslöshetskassorna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

På IAF arbetar cirka 70 personer och myndigheten är placerad i Katrineholm.

Våra rapporter finns publicerade på vår webbplats www.iaf.se.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm
Telefon: 0150- 48 70 00
E-post: iaf@iaf.se

